Sara alimwita Ibrahimu bwana

Philip B. Payne · tafsiri ya Kijerumani: Hans-Jörg Ronsdorf · Novemba 2022 · imerekebishwa Oktoba 2026

Maelezo mafupi ya Philip B. Payne kuhusu 1 Petro 3 na uhusiano wa mume na mke katika ndoa, kwenye Twitter, Novemba 2022

Katika 1 Petro 3:6, ina maana gani kwamba Sara alimwita mumewe “bwana”, na kwamba yeye ni kielelezo kwa wanawake Wakristo ambao Petro anawaandikia? Je, jambo hili linaashiria maana ya ukichwa na mamlaka katika ndoa? Hapana, haliashirii.

> ***1 Vivyo hivyo ninyi wake, wanyenyekeeni waume zenu wenyewe, ili, ikiwa wako wasiolitii neno, wavutwe kwa mwenendo wa wake zao pasipo neno, 2 wakiutazama mwenendo wenu safi pamoja na hofu; 3 kujipamba kwenu kusiwe kujipamba kwa nje, yaani kusuka nywele na kujitia dhahabu, au kuvaa mavazi, 4 bali kuwe utu wa moyoni usioonekana, katika pambo lisiloharibika la roho ya upole na utulivu, ambalo ni la thamani kubwa mbele za Mungu. 5 Kwa maana hivyo ndivyo walivyojipamba zamani wanawake watakatifu, waliomtumaini Mungu, wakiwanyenyekea waume zao wenyewe: 6 kama Sara alivyomtii Ibrahimu, akamwita bwana; ninyi mmekuwa watoto wake, mkitenda mema wala msiogope hofu yoyote.*** *(imetafsiriwa kutoka Biblia ya Kijerumani ya Elberfelder)*

Petro kumtaja Sara hapa kunavutia kweli, kwa sababu kuna mahali pamoja tu katika Maandiko Matakatifu ambapo Sara anamwita Ibrahimu bwana wake, na ni pale anapocheka juu ya unabii wa wageni wa kimungu kwamba atapata mwana:

“Sara akacheka huku akifikiri: ‘Nikiisha kuchakaa, na bwana wangu ni mzee, je, nitapata furaha hii tena?’” (Mwanzo 18:12). Kwa mtazamo wa kwanza hili ni andiko la ajabu kwa Petro kulitumia kama mfano tunaopaswa kuufuata.

Watu wengine wamependekeza kwamba Petro hapa hakurejelea kitabu cha Mwanzo, bali kitabu “Agano la Ibrahimu” (kwa Kijerumani “Testament Abrahams”). Hivi karibuni nimelishughulikia wazo hili. Nadhani ni jambo la shaka kwamba Petro alikuwa na kitabu “Agano la Ibrahimu”; huenda kiliandikwa karne ya kwanza au ya pili tu. Tena, hakuna hata mahali pamoja panapotaja “bwana wangu Ibrahimu” katika muktadha wa utii ambao ungeeleza kwa nini Petro alikitaja. Kwa hiyo naamini kwamba lazima tupate jibu letu katika Mwanzo 18. Lakini kwanza, muktadha muhimu kutoka 1 Petro!

Petro anatoa mashauri kwa wake Wakristo walioolewa na waume wasio Wakristo, katika wakati wa taabu kubwa na mateso kwa Wakristo. Petro amezungumza juu ya njia nyingi ambazo Wakristo wanapaswa kuishi ndani ya mifumo ya kijamii iliyokuwepo ya ulimwengu wenye uadui.

(Hii haimaanishi kwamba anaikubali mifumo yote hii ya kijamii!) ***Anapofika kwenye ndoa, sababu anayoitoa ya wake kunyenyekea si kwamba wanawake ni duni, au wako chini, au wana jukumu tofauti.***

Katika ulimwengu ambamo wanawake hawakuwa na uwezekano wa kuondoka tu, na ambamo mume angeweza kumwamuru mkewe amkane Kristo, wanawake wangeweza kuwavuta waume zao wapagani kwa ushuhuda wao wa kimya kwa ajili ya Kristo. Basi Mwanzo 18 unahusiana nini na jambo hili? Sara anaposema juu ya furaha au raha, anamaanisha uhusiano wa kimwili na mumewe, unaoweza kuleta

furaha ya kupata mtoto. Kwa kuwa Sara alichukua mimba ya Isaka, ni wazi kwamba alishiriki pamoja na Ibrahimu katika jambo hili, na akautii unabii.

Hii inaonyesha kwamba Petro anawahakikishia wake Wakristo, ambao huenda waliogopa kupata mtoto na mume mpagani katika utamaduni huo, kwamba hawahitaji kuliogopa jambo hilo. Hili linatukumbusha Paulo katika 1 Wakorintho 7:14: "Kama sivyo, watoto wenu wangekuwa si safi; lakini sasa ni watakatifu."

Wala Waraka wa Kwanza wa Petro wala habari ya Ibrahimu na Sara havifai kuweka msingi wa kanuni ya ndoa yenye ngazi za mamlaka. Petro anatoa shauri la kichungaji kwa wanawake Wakristo walio katika hali ngumu (na, kama tunavyopaswa kukiri, katika utamaduni usiowapa nafasi ya kuchagua).

Katika mstari wa 7 Petro anawaandikia waume Wakristo waliooa wake Wakristo, na kwa mara ya kwanza anazungumza juu ya ndoa iliyo ya Kikristo hasa.

Naam kweli! Katika Biblia Ibrahimu anaambiwa amtii Sara, lakini kamwe si kinyume chake. Kwa ajili ya utii wa Ibrahimu kwa Sara katika Mwanzo 16:2, Septuaginta (tafsiri ya Kiyunani ya Agano la Kale) inatumia neno lilelile linalotumika katika 1 Petro 3:6 kwa ajili ya utii wa Sara.

> ***2 Sarai akamwambia Abramu: Tazama, BWANA amenifunga nisizae; basi, uingie kwa mjakazi wangu, labda nitajengwa kwake. Abramu akaitii sauti ya Sarai.***

Katika 1 Petro 3:7 Petro anawaandikia waume Wakristo wenye wake Wakristo, ***na anawataka hao waume wawanyenyekee wake zao.*** Ni muhimu kwamba katika mstari huu hakuna kitenzi kikuu. Tafsiri zimeshughulikia jambo hili kwa njia mbalimbali.

> ***7 Ninyi waume vivyo hivyo, kaeni nao kwa akili, kama chombo kisicho na nguvu, cha kike, mkiwapa heshima kama walio warithi pamoja nanyi wa neema ya uzima, ili kuomba kwenu kusizuiliwe.***

Wengine wameitafsiri hata kirai kihusishi "kata gnōsin" kana kwamba ni kitenzi, kwa mfano kwa "kuwa wenye kujali". "Kata gnōsin" si kitenzi. Wala haimaanishi "kuwa wenye kujali".

Petro anaandika: "Ninyi waume, vivyo hivyo…" Hiki "vivyo hivyo" (homoiōs) bila kitenzi kikuu kinatuambia kwamba sentensi hii, kwa kusema hivyo, inaazima kitenzi. Anadai jambo linalolingana na amri zilizotangulia.

Kila moja ya sehemu tatu zilizotangulia inaanza na agizo la "kunyenyekea", likitumia kitenzi kilekile: "hypotassō". Agizo pekee ambalo muktadha unatoa ni "kunyenyekea", na kwa mara nyingine "kunyenyekea" kunafaa kabisa katika 3:7.

Ulinganifu wa karibu kati ya "wake, wanaonyenyekea vivyo hivyo [homoiōs] kwa waume zao" na "waume, wanaonyenyekea vivyo hivyo [homoiōs]" bila shaka unamaanisha: "waume, wanaonyenyekea vivyo hivyo [kwa wake zao]".

Lakini vipi kuhusu ukweli kwamba mke ndiye "chombo kisicho na nguvu"? Hilo linaweza kumaanisha mambo kadhaa:

Kwanza, kwa wastani wanawake wana nguvu kidogo kimwili kuliko wanaume. Waume hawapaswi kutumia nguvu zao kubwa zaidi kwa faida yao, bali wanapaswa kuwatendea kwa kujali na kwa heshima.

Pili, huenda linahusu nafasi dhaifu zaidi ya kijamii ya mwanamke katika utamaduni huo, iliyomfanya kuwa hatarini zaidi. Agizo la Petro “kuwapa heshima” linatumia neno la Kiyunani linaloeleza hadhi ya kijamii.

Ili kusisitiza uzito wa agizo la kunyenyekea na kuheshimu, Petro anaongeza hata: “Ili kusiwe na kitu kinachozuia maombi yenu.” Kutendeana kwa usawa katika ndoa ni muhimu kwa Mungu.

Maono ya Petro kuhusu ndoa ya Kikristo hasa ni ndoa ya kutendeana kwa usawa (kushirikiana), ambamo mume na mke wanapendana, wanaheshimiana na kunyenyekeana, wanatambuana kuwa warithi pamoja, na wanajengana katika imani.

Tafsiri ya Kijerumani: Hans-Jörg Ronsdorf, Augsburg, 8 Novemba 2022